

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خراسان رضوی

بیمارستان شهید کلمیاب

پارگی کبد

آنچه بیمار بایستی بداند:

پارگی کبد: کبد یکی از اندام های شکمی مهم است که در تصفیه خون، هضم غذا و مقابله عفونت نقش دارد. در ربع راست بالایی شکم و زیر پرده دیافراگم واقع شده است. در صدمات شکمی ممکن است کبد دچار آسیب گردد. این آسیب ممکن است خفیف تا پارگی بسیار شدید کبد باشد. پارگی کبد یک وضعیت اورژانس می باشد که بایستی بلافاصله عمل جراحی گردد.

علت پارگی کبد: ضربه ناگهانی به شکم - تصادف - سقوط - حوادث ورزشی - حملات فیزیکی - چاقو خوردگی

علائم پارگی کبد: درد در سمت راست و بالای شکم - انتشار درد به شانه راست - حساسیت شکم در لمس - سبکی سر - گیجی - تاری دید - غش کردن - افت فشار خون - افزایش تعداد ضربان قلب - اضطراب - بیقراری - رنگ پریدگی - اختلالات انعقادی

درمان پارگی کبد: بستری و تحت نظر بودن - استراحت در بستر - دارو درمانی - عمل جراحی

عوارض پارگی کبد: کیست کبد - لخته شدن خون در کبد - خونریزی - عفونت - مرگ

تغذیه:

- ✓ تا زمانی که پزشک اجازه نداده است نبایستی چیزی بخورید. اگر پزشک اجازه داد در صورت نداشتن تهوع و برگشت حرکات روده ای می توانید مایعات را آغاز نمایید.
- ✓ بعد از تحمل مایعات از رژیم غذایی نرم و سبک در وعده های متعدد و حجم کم رژیم خود را آغاز نمایید. در صورت تحمل در مرحله بعد می توانید غذای جامد مصرف نمایید. نشان دهنده برگشت حرکات روده ای دفع گاز و شنیده شدن صداهای شکمی می باشد.
- ✓ در صورت استفاده از گوشت سفید مانند: مرغ و ماهی پوست آن را قبل از پخت جدا نمایید. توصیه می شود حداقل هفته ای دو بار ماهی مصرف نمایید.
- ✓ سعی کنید روزانه از سبزیجات و میوه جات تازه و پرکالری و پروتئین به مقدار زیاد استفاده نمایید. مرکبات به بهبود زخم کمک می نماید. مواد غذایی سرشار از پروتئین های گیاهی مانند (عدس، سویا، نان گندم، غلات، حبوبات، مغزها یا گردو و بادام) مصرف نمایید.
- ✓ می بایست روزانه ۸-۱۲ لیوان مایعات مصرف نمایید تا دچار یبوست نشوید. انجیر و گلابی و آلو به رفع یبوست کمک می کند.
- ✓ از مصرف الکل و نوشیدنی های کافیین دار و دخانیات خودداری نمایید. بهبودی را با تاخیر مواجه می کند.

فعالیت:

- تا زمانی که پزشک اجازه نداده است از بستر خارج نشوید.
- دوره بهبودی کامل ممکن است چندین هفته به طول بیانجامد.
- در صورت اجازه حرکت از سوی پزشک، از وضعیت خوابیده به نشسته یا ایستاده و یا از حالت نشسته به ایستاده آرام تغییر وضعیت دهید تا دچار سرگیجه و سیاهی رفتن چشم و غش نشوید. اگر احساس سرگیجه و غش نمودید بلافاصله بشینید.
- در اسرع وقت طبق دستور دکتر فعالیت نشستن یا پیاده روی را شروع کنید تا از بروز مشکلات مانند لخته شدن خون در پاها جلوگیری نمایید.
- مدت ۴-۶ هفته از بلند کردن اجسام سنگین اجتناب نمایید.
- به مدت ۳ ماه فعالیت ملایم داشته باشید. بهتر است به آرامی میزان فعالیت را افزایش دهید.
- جهت جلوگیری از درد حین فعالیت، حمایت محل عمل روی شکم به وسیله قرار دادن کف دست روی ناحیه عمل شده یا استفاده از شکم بند می تواند موثر باشد.

مراقبت از زخم:

پارگی کبد

- ✚ ممکن است در چند روز ابتدایی بعد از عمل لوله ای درون زخم قرار داده باشند که ترشحات خونی محل عمل را خارج نماید. مواظب باشید کشیده نشود و دو لا نگردد. خلا و پایین تر از سطح بدن قرار داشته باشد.
- ✚ معمولا تعویض پانسمان به صورت روزانه است. می بایست دستان خود را با آب و صابون شسته و ضد عفونی نمایید. سپس با بتادین و سرم شستشو زخم را تمیز و ضد عفونی نمایید. سپس پانسمان نمایید. هیچ ماده ای روی زخم نزنید.
- ✚ بعد از اجازه پزشک ۳-۵ روز بعد از عمل می توانید استحمام نمایید. بلافاصله بعد از حمام زخم را خشک و ضد عفونی و پانسمان نمایید. استفاده از وان و استخر تا ۳ ماه ممنوع می باشد.
- ✚ بخیه ها یا گیره های زخم به طور کامل در مدت ۷-۱۴ روز بعد از عمل با اجازه پزشک خارج می شود.
- ✚ در صورت داشتن خونریزی از محل عمل به پزشک اطلاع دهید.

داروها:

- مصرف داروها طبق دستور پزشک و مراجعه به پزشک معالج در زمان تعیین شده و قبل از اتمام داروها
- دوره های درمانی را حتی بعد از بهبودی کامل ادامه دهید.
- در صورت بروز هر گونه واکنش به دنبال مصرف داروها به پزشک خود مراجعه نمایید.
- جهت مسکن از داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی مانند بروفن استفاده نکنید زیرا خونریزی را تشدید می کند.

سایر مراقبت ها:

- ✓ استفاده از کمپرس یخ به بهبود درد و التهاب کمک میکند. هرگز یخ را مستقیم روی بدن قرار ندهید. آن را درون پارچه ای قرار داده و هر ساعت ۲۰ دقیقه روی شکم قرار دهید.
- ✓ جهت پیشگیری از بروز زخم بستر می بایست هر دو ساعت تغییر وضعیت داشته باشید. پوست را به طور مداوم از نظر بروز زخم بستر بررسی نمایید. بهتر است از تشک مواج برای بیمار استفاده شود.
- ✓ جهت پیشگیری از بروز عفونت ریه به دلیل بی حرکتی بهتر است در طول روز چندین مرتبه سرفه موثر و تنفس عمیق داشته باشید.
- ✓ اگر وضعیت جسمی شما اجازه می دهد در لبه تخت بنشینید و پای خود را روی چهار پایه کنار تخت قرار دهید. کمی به جلو خم شوید. پاهای خود را طوری که به شکمتان جسیبده باشد، در داخل شکم خم کنید. برای اینکه رفلکس سرفه سرفه را تحریک کنید، یک نفس آرام بکشید. از راه بینی دم انجام دهید و توجه کنید که قفسه سینه شما کاملا بالا می آید یا نه، از راه دهان هوا را خارج نمایید و یک نفس دیگر به این روش انجام دهید.
- ✓ بعد از عمل می توانید سرفه را در حالی که روی تخت در وضعیت راحتی خوابیده اید انجام دهید. پاهای خود را طوری که به شکمتان جسیبده باشد، در داخل شکم خم کنید. برای اینکه رفلکس سرفه سرفه را تحریک کنید، یک نفس آرام بکشید. از راه بینی دم انجام دهید و توجه کنید که قفسه سینه شما کاملا بالا می آید یا نه، از راه دهان هوا را خارج نمایید و یک نفس دیگر به این روش انجام دهید.
- ✓ حالا برای سومین بار تنفس عمیق انجام دهید. این بار نفس خود را نگه دارید سپس ۲-۳ سرفه به شکل قطاری و پشت سر هم انجام دهید. اینکار ترشحات راه های تنفسی را پاک خواهد کرد. وقتی سرفه می کنید دقت کنید که تمام هوا را از ریه تخلیه کنید و در یک وضعیت راحت قرار بگیرید. این تمرین را حداقل یکبار انجام دهید.
- ✓ ممکن است در چند روز ابتدایی عمل جهت دفع راحت تر ادرار، سوند ادراری داشته باشید. مواظب باشید کشیده نشود. کیسه سوند پایین تر از بدن قرار بگیرد و مسیر دولا نشود. روزی سه نوبت محل پرینه با بتادین شستشو داده شود.

در صورت بروز علائم زیر بلافاصله به پزشک مراجعه نمایید:

تب کنترل نشده- ترشح عفونی از محل زخم- افت شدید فشار خون و افزایش تعداد ضربان- تورم شدید یا کبودی زیاد و غیر طبیعی اطراف برش جراحی- تنگی نفس یا افزایش تعداد تنفس- یبوست یا احتباس ادراری- تورم غیر عادی در ساق پا

جهت پیگیری و سوالات خود می توانید با کلینیک پرستاری خود مراقبتی به شماره ۰۵۱۳۸۰۲۶۱۵۹ تماس حاصل نمایید.

سایت بیمارستان: <http://h-kamyab.mums.ac.ir>

با اسکن بارکد، از مطالب آموزشی سایت بیمارستان استفاده نمایید.

کد پمفلت: SUR /3/1	سال تهیه: 1401
گروه هدف: بیماران	بازنگری: 1404